

SARS, NPA yi ta tengisa vahakelaxibalo mayelana na mitlheriso leyi kayiveleke

PRETORIA, 16 Dzivamisoko 2018 – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) byi simekile pfhumba rintshwa na Xiyenge xa Vuchuchisi bya Rixaka (NPA) ku tengisa vahakelaxibalo lava nga lendzelerisiki xibalo, ku katsa na vaaki va Afrika-Dzonga vo duma, lava tsandzekeke ku rhumela mitlheriso.

Vahakelaxibalo lava nga ta voniwa milandzu va ta helela va ri na rhekhodo ya vugevenga.

Pfhumba ku fikela sweswi ri vonile xigwevo xo sungula ePort Shepstone vhiki leri nga hundza. Tatana S Ragunat, tanihi muyimeri wa SPS Distributors, u hakerile ndziho wo pfumela nandzu wa R5 600 eKhoto ya Xifundzha ya Port Shepstone ya mpfumaleko wa rhumelo wa mitlheriso yo hundza 50 ya Xibalo xa Nxavo wa Swimakiwa (VAT), Hakelo-Hi-Ku-Ya-Hi-Muholo, (PAYE) na Xibalo xa Mali leyi Nghenaka xa Tikhamphani (CIT). U lerisiwile ku rhumela mitlheriso hinkwayo leyi kayiveleke naswona u endlile tano.

Ku tsandzeka ku rhumela ntlheriso wa xibalo kumbe wa VAT i nandzu wa vugevenga hi ku ya hi Nawu wa Vufambisi bya Xibalo na nawu wa Xibalo xa Nxavo wa Swimakiwa.

Evhikini ra ti 16 ku fikela ti 20 Dzivamisoko, milandzu ya nhungu ya nkayivelo wa ntlheriso leyi katsaka madzana ya mitlheriso leyi kayiveleke yi ta humelela eka tirhekhodo ta le khoto eka tindzhawu to hambanahambana ta tiko – ku katsa na milandzu ya mune eKhoto ya Majisitarata ya Johannesburg hi ti 19 na ti 20 Dzivamisoko.

Ku ta va na milandzu eFicksburg na Bothaville eFree State, ku katsa na Khoto ya Majisitarata ya Newcastle eKwaZulu-Natal enkarhini wa vhiki hinkwaro.

Pfhumba ri fungha ntiyisiso wa Phurojeke ya SARS ya Mitlheriso leyi Kayiveleke leri simekiweke ku ya emakumu ya lembe leri nga hela laha SARS a yi kongomisile eka ku ndlandlamuxa lemukiso exikarhi ka vahakelaxibalo mayelana na mitlheriso ya xibalo leyi kayiveleke.

SARS eka malembe yatsongo lawa ya nga hundza yi hlanganile na ntlakuko lowu nga amukelekiki eka mpfumaleko wa rhumelo wa mitlheriso eka mixaka hinkwayo ya xibalo, ku katsa na PAYE, VAT, xibalo xa mali leyi nghenaka xa tikhamphani na xibalo xa mali leyi nghenaka xa munhu hi yexe.

Emakumu ya Nyenyankulu 2018, Buku ya Mitlheriso leyi Kayiveleke ya SARS yi kombisile vahakelaxibalo lava hanyaka va kolota SARS kwalomuya ka 30 miliyoni ya mitlheriso, laha swiyimo swo tala swi kombisaka leswaku mitlheriso yo tala leyi kayiveleke a yi ri ya muhakelaxibalo un'we.

Xiboho xo tsutsumela eka nsindziso wa nandzeleriso wa xibalo hi ku tirhisa nchuchiso wa vugevenga i xipfuno xo hetelela. Vahakelaxibalo hinkwavo lava nga ta humelela ekhoto ku burisaniwile na vona khale naswona mikoxo yo hetelela yi humesiwile ku nga si landzela xiendlo xa ntengiso wa vugevenga. Eka nkarhi lowu 36 wa tidokete ti yisiwile eka NPA.

Nchiko wa le henhla wa rhumelo wa mitlheriso i wun'we wa swikowetonkulu leswi kombetaka ku ya ehansi ka nandzeleriso naswona wu kombisiwile hi Holobye wa Timali Nhlanhla Nene enkarhini wa xitiviso xa tinomboro ta nhlengeleto wa xibalo xa mali ya tiko ta lembeximali ra 2017/2018.